អត្ថប្រយោជន៍នៃការអប់រំមត្តេយ្យសិក្សា ដល់កុមារតូច

The Benefits of Kindergarten Education for Small Infants

ដោយៈ លោក **ប៉ាន់ សំណាង**
មន្ត្រីនាយកដ្ឋានវិទ្យាសាស្ត្រអប់រំ
វិទ្យាស្ថានមនុស្សសាស្ត្រនិងវិទ្យាសាស្ត្រសង្គម
នៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

១. សេចក្តីផ្តើម

មត្តេយ្យសិក្សា ជាគ្រឹះសំខាន់បំផុតរបស់កុមារក្នុងការប្រឈមនឹងពិភពខាងក្រៅ បន្ទាប់ពីការអប់រំបង្ហាត់បង្រៀនរបស់ឪពុកម្តាយនៅតាមផ្ទះរបស់ពួកគេ។ មាតាបិតា ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសិស្សានុសិស្ស មិនគួរមើលរំលងការសិក្សានៅមត្តេយ្យសិក្សានោះទេ ព្រោះថ្នាក់មត្តេយ្យ គឺជាកម្រិតដំបូងក្នុងជីវិតសិក្សារបស់មនុស្សយើងម្នាក់ៗ។ ពេលចម្រើនវ័យ ការអប់រំក៏ត្រូវឆ្លើយតបតាមអាយុកាលដែរ។កុមារតូចដែលកើតមកដល់អាយុក្រោម៦ឆ្នាំ តែងមានការអភិវឌ្ឍលើផ្នែករាងកាយនិងស្មារតីដែលជាតម្រូវការចាំបាច់សម្រាប់កុមារ។ការលូតលាស់ទាំងនេះ តែងមានឥទ្ធិពលគ្នាទៅវិញទៅមក។[1]

កម្មវិធីអប់រំកុមារតូច គឺជាកម្មវិធីសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍគ្រប់ជ្រុងជ្រោយរបស់កុមារ ហើយកុមារទទួលបាននូវសមត្ថភាពពេញលេញទាំងរាងកាយ ផ្លូវចិត្ត ស្មារតីសាមគ្គីភាព ជាពិសេសសមត្ថភាពពិចារណាដោះស្រាយបញ្ហា ស្មារតីស្រឡាញ់បរិស្ថាន និងការចូលចិត្តរបស់កុមារ ពិសេសជាងនេះទៀតមូលដ្ឋានគ្រឹះ ធ្វើឱ្យពួកគេក្លាយជាពលរដ្ឋពេញលេញ និងជាពលរដ្ឋប្រកប ដោយការ

---

[1] ស្រង់ពីអត្ថបទបទ «តម្លៃនៃការអប់រំបរិយាបន្ន» របស់លោកប៉ាន់ សំណាង ផ្សាយដោយរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២២។

ទទួលខុសត្រូវខ្ពស់។[2] កុមារគ្រប់រូប មានសិទ្ធិទទួលបានការគាំទ្រពីឪពុកម្ដាយ និងសហគមន៍របស់ពួកគេ ដើម្បីទទួលបានការរីកលូតលាស់រូបរាងកាយ ទទួលបានការសិក្សា និងមានការអភិវឌ្ឍបញ្ញាស្មារតីមុនដល់អាយុចូលសាលា ហើយពេលពួកគេដល់អាយុចូលរៀន ពួកគេត្រូវទទួលបានការសិក្សាតាមរយៈគ្រូបង្រៀន និងមិត្តរួមថ្នាក់។ ម្យ៉ាងទៀត កុមារគ្រប់រូប ទទួលបានការលូតលាស់ទាំងផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត បញ្ញា និងស្មារតី ដោយគ្មានអំពើហិង្សាគ្រប់ទម្រង់ ដើម្បីឱ្យក្លាយជាធនធានមនុស្សសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសប្រកបដោយចីរភាព។[3]

ដូចនេះ ការអប់រំចាប់ផ្ដើមពីកុមារតូច ជាការអប់រំដែលមានសារៈសំខាន់បំផុតក្នុងការបណ្ដុះស្មារតីជាមូលដ្ឋាននៃការបង្កើតចរិតលក្ខណៈមនុស្សពេញលេញ។[4]

២.ប្រវត្តិមត្តេយ្យសិក្សា

ក.និយមន័យ

នៅក្នុងចំណុចនេះ យើងឃើញថា មត្តេយ្យសិក្សា គឺផ្សារភ្ជាប់នឹងកុមារតូចដែរ ។ដូចនេះ មុននឹងលើកពីនិយមន័យសាលាមត្តេយ្យឬមត្តេយ្យសិក្សា យើងត្រូវស្វែងយល់ពីន័យ«ការអប់រំកុមារតូច»ដែរ។ **តើការអប់រំកុមារតូច ជាអ្វី?**

ការអប់រំកុមារតូច គឺជាដំណាក់កាលដំបូងនៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំ នេះត្រូវបានបន្តដោយការអប់រំបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា។ ការអប់រំកុមារតូចរួមបញ្ចូលការបង្រៀនរបស់កុមារចាប់ពីអាយុ ០ ដល់ ៦ ឆ្នាំ និងមានបីប្រភេទនៃផ្នែកដែលខុសគ្នាយ៉ាងល្អ៖ ស្វ័យភាព ចំណេះដឹងអំពីបរិស្ថាន និងការអភិវឌ្ឍភាសាដ៏ល្អប្រសើរ។

ការអប់រំកុមារតូចនឹងចែកចេញជាពីរវដ្តៈ ទីមួយត្រូវបានបង្រៀននៅក្នុងសាលាមត្តេយ្យ និងមានគោលបំណងដល់កុមាររហូតដល់អាយុ៣ ឆ្នាំ។ វដ្តទីពីរត្រូវបានបង្រៀននៅសាលា ហើយមានគោលបំណងដល់កុមារអាយុពី៣ ទៅ ៦ ឆ្នាំ។ការងាររបស់អ្នកអប់រំគឺគ្មានអ្វីក្រៅពីការធានាថា កុមារអាចមានស្វ័យភាពនៅពេលនិយាយអំពីអនាម័យ ឬ

[2] ស្រង់ពីសៀវភៅកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតសម្រាប់មត្តេយ្យសិក្សារដ្ឋ របស់ក្រសួងអប់រំ ឆ្នាំ២០១៨។

[3] ចក្ខុវិស័យរបស់គោលនយោបាយស្ដីពីកិច្ចការពារកុមារនៅសាលារៀន របស់ក្រសួងអប់រំ ឆ្នាំ២០១៦។

[4] ស្រង់ពីសៀវភៅកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតសម្រាប់មត្តេយ្យសិក្សារដ្ឋ ទំព័រ១ របស់ក្រសួងអប់រំ ឆ្នាំ២០១៨។

ពេលទទួលទានអាហារ។ លើសពីនេះ វិជ្ជាជីវៈប៉ះពាល់ដល់ប្រភេទនៃការរៀនមួយចំនួនដូចជាជំនាញភាសា ឬជំនាញចិត្តសាស្ត្រ។ ដើម្បីធ្វើការជាអ្នកអប់រំកុមារ គឺត្រូវឆ្លងកាត់សញ្ញាបត្រដែលទាក់ទងនឹងការអប់រំកុមារតូច និង បានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបង្រៀន និងអប់រំកុមារ។

ខាងក្រោម ជាន័យទាក់ទងនឹងមត្តេយ្យសិក្សា៖

តេមត្តេយ្យសិក្សា ជាអ្វី?

មត្តេយ្យសិក្សា ជាកន្លែងដែលទទួលកុមារមានអាយុពី៣ឆ្នាំទៅក្រោម៦ឆ្នាំឱ្យចូលរៀនប្រកបដោយសមធម៌។ ក្នុងន័យផ្សេងទៀត មត្តេយ្យ ជាស្ថាប័នសាធារណៈឬឯកជនដែលផ្តល់ការថែទាំ និងការស្តារនីតិសម្បទា ការអប់រំ និងការចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាកុមារ។ មួយវិញទៀត មត្តេយ្យ គឺជាស្ថាប័នអប់រំសាធារណៈរបស់កុមារអាយុមត្តេយ្យសិក្សា ហើយសាលាមត្តេយ្យ ជាប្រភេទស្ថាប័នមួយមាននៅក្នុងប្រទេសភាគច្រើន ហើយជាធម្មតាគឺជាតំណភ្ជាប់ដំបូងបង្អស់នៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំ។[5] បើតាមវចនានុក្រមអង់គ្លេស Collins*បានសរសេរ៖ សាលាមត្តេយ្យ ជាសាលាក្រៅផ្លូវការមួយប្រភេទសម្រាប់កុមារតូចៗ ហើយពួកគេសិក្សាតាមរយៈការលេងកំសាន្ត* (A Kindergarten is an informal kind of school for very young children ,where they learn things by playing.)[6]។

តាមវចនានុក្រមសម្តេចសង្ឃរាជ ***ជួន ណាត*** *យើងរកមិនឃើញពីន័យនៃកន្សោមពាក្យ «សាលាមត្តេយ្យ» ឬ «មត្តេយ្យសិក្សា»នោះទេ តែយើងឃើញមានពាក្យ «មត្តេយ្យកៈ» ឬ «មត្តេយ្យកា»វិញ ដែលមានន័យថា «ទ្រព្យសម្បត្តិឬកេរមរតកខាងមាតា»។ជាឧទាហរណ៍៖ ស្រែហ្នឹង ជាមត្តេយ្យកៈរបស់ខ្ញុំ ទាំងដីចម្ការក្បែរស្រែនុះ ក៏ជាមត្តេយ្យការបស់ខ្ញុំដែរ។ ដូច្នោះ តាមន័យនៃពាក្យក្នុងវចនានុក្រមខ្មែររបស់សម្តេច ជួន ណាត ដូចមិនជាប់ទាក់ទងនឹងការសិក្សារៀនសូត្រនោះទេ តែជាមរតកដែលម្តាយទុកឱ្យកូនទៅវិញ។*[7]

---

[5] *ស្រង់ពីគេហទំព័រ*https://hidenshell.ru

[6] *ស្រង់ពីគេហទំព័រ*https://www.collinsdictionary.com

[7] *វា ហាក់ដូចជាបដិរូបភាសាមួយស្របនឹងពាក្យស្លោកខ្មែរតែងតែដឹងលឺគ្រប់គ្នាថា«វិជ្ជា ជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរ» ដែលមាតាបិតាសន្សំទុកឱ្យកូនតាមរយៈចំណេះដឹងដោយបញ្ជូនកូនទៅសាលា។*

ទោះបីមានការលើកឡើងមានន័យផ្សេងៗគ្នាឬស្រដៀងគ្នាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ដំណូចន័យសំខាន់គឺ ផ្តោតលើការយកចិត្តទុកដាក់លើកុមារដែលត្រូវទទួលការថ្នាក់ថ្នម ការសិក្សា ការអប់រំ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងការលូតលាស់ឥតឈប់ឈររបស់ពួកគាត់ទាំងរាងកាយ និងបញ្ញាស្មារតី មុនចូលបឋមសិក្សា។

ខ. ប្រវត្តមត្តេយ្យសិក្សា

នៅលើពិភពលោក យើងសង្កេតឃើញថាប្រទេសធំៗច្រើនយកចិត្តទុកដាក់លើធនធានកុមារតាំងពីយូរយារមកហើយ ដោយមានមត្តេយ្យសិក្សាតាំងពីដើមៗ ជាក់ស្តែង លោកហ្វ្រេដរីក ហ្វ្រឺបែល (**Friedrich Froebel**) ជនជាតិអាឡឺម៉ង់ បានបើកសាលាមត្តេយ្យដំបូងនៅប្លែងឃិនប៊ឹក (Blankenburg)ប្រទេសអាឡឺម៉ង់នៅឆ្នាំ១៨៣៧។ អំឡុងទសវត្សឆ្នាំ១៨៣០ និង១៨៤០ គាត់បានអភិវឌ្ឍនូវចក្ខុវិស័យរបស់គាត់សម្រាប់មត្តេយ្យសិក្សាដោយផ្អែកលើគតិបណ្ឌិតដែលជាគំនិតល្អៗរបស់ទស្សនវិទូបារាំងឈ្មោះ ហ្សង់ ហ្សាក់ រូស្សូ (**Jean-Jacques Rousseau**) ហើយក្រោយមកយកតាមអ្នកអប់រំជនជាតិស្វីសឈ្មោះ ចូហាន់ ហេនរីកណា ពេស្តាឡូហ្ស៊ី (**Johann Heinrich Pestalozzi**) (Friedrich Froebel, a German educator, opened the first kindergarten in Blankenburg, Germany, in 1837. During the 1830s and 1840's he developed his vision for kindergarten based on the ideas of the French philosopher Jean-Jacques Rousseau and the later Swiss educator Johann Heinrich Pestalozzi.)[8]

នៅប្រទេសកម្ពុជា ការសិក្សាកើតមានឡើងតាំងពីសម័យព្រេងនាយ។ ប៉ុន្តែ កាលពីដើមឡើយ ការសិក្សានេះ មានតែត្រកូលស្តេចប៉ុណ្ណោះ។ ក្រោយមកទៀត ពិសេសនៅសតវត្សរ៍ទី១៩ ការសិក្សាចាប់ផ្តើមចម្រើនឡើង សាស្ត្រាច្បាប់ សាស្ត្រាល្បែង សាស្ត្រាទេសន៍ កើតឡើងច្រើន។នៅឆ្នាំ១៩១១ ព្រះមហាក្សត្របានចេញព្រះរាជប្រកាសមួយដោយតម្រូវឱ្យមាតាបិតា មានកាតព្វកិច្ចបញ្ជូនកូនចៅរបស់ខ្លួនដែលមានអាយុចាប់ពី៨ឆ្នាំឱ្យទៅសិក្សានៅតាមវត្តអារាម។[9] ក្រោយមក គេបានបែងចែកកម្រិតនិងថ្នាក់ ពិសេសនៅបឋមសិក្សាជាន់ដំបូង ចែកជា៣ថ្នាក់ គឺ

---

[8] ស្រង់ពី៖https://www.redleafpress.org

[9] ស្រង់ពីអត្ថបទ«ការអប់រំនិងការអភិវឌ្ឍនៅកម្ពុជា» របស់បណ្ឌិត កង ឌិម ការផ្សាយរបស់រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២០។

ថ្នាក់កុមារដ្ឋាន ថ្នាក់បរិវច្ឆណដ្ឋាន និងថ្នាក់អាទិកដ្ឋាន។តាមចំណុចនេះ យើងសង្កេតឃើញថា កម្ពុជា មិនទាន់លេចរូបរាងមត្តេយ្យសិក្សានោះទេ។ ដោយកម្ពុជា បានជួបប្រទះសង្គ្រាមជាច្រើនឆ្នាំ ការអប់រំ ការសិក្សាតាមសាលារៀន ក៏មានការរអាក់រអួលដែរ តែក្រោយមក ឆ្នាំ១៩៧៩ វិស័យសិក្សាធិការ ក៏បានដំណើរការឡើងវិញ។ មត្តេយសិក្សា ក៏លេចរូបរាងឡើងដែរ ពោលគឺមត្តេយ្យសិក្សានៅឆ្នាំ១៩៧៩- ១៩៨០ កើនពី៩៦ដល់ ១៨៩៥ នៅឆ្នាំ២០០៩-២០១០និងរហូតដល់ ៣១៨៤ នៅឆ្នាំ២០១៣-២០១៤។[10] ក្រៅពីកំណើននេះ ការបណ្ដុះបណ្ដុះគ្រូមត្តេយ្យ ក៏មានហូរហែរ មានទាំងវគ្គវែងវគ្គខ្លី ។ ជាក់ស្តែង នៅឆ្នាំ១៩៨៤ ក្រសួងអប់រំ បានបន្តផែនការបណ្ដុះបណ្ដាលក្នុង១ឆ្នាំ បណ្ដុះបណ្ដាលគ្រូបឋមសិក្សាចំនួន១ ០០០នាក់ ដោយក្នុងនោះមានគ្រូមត្តេយ្យសិក្សា៩០នាក់។[11]

ជាបន្តបន្ទាប់ មត្តេយ្យសិក្សានៅកម្ពុជា បានរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ពិសេសបច្ចុប្បន្ន សាលាមត្តេយ្យរីកព្រោងព្រាត មានទាំងសាលាមត្តេយ្យរដ្ឋ និងឯកជន។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ មត្តេយ្យសិក្សា មានសេវាដូចជា មត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ មត្តេយ្យសិក្សារដ្ឋ មត្តេយ្យសិក្សាឯកជន និងកម្មវិធីអប់រំកុមារតូចតាមផ្ទះ។

៣.កម្មវិធីសិក្សាមត្តេយ្យសិក្សា

កម្មវិធីសិក្សា ជាមុខវិជ្ជាសិក្សាទាំងឡាយ ដែលបានផ្តល់ឱ្យដោយស្ថាប័នអប់រំណាមួយ។ យោងតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រង់មាត្រា៦៧ចែងៈ រដ្ឋនឹងអនុម័តកម្មវិធីអប់រំ «យោងតាមគោលការណ៍គរុកោសល្យទំនើបរួមទាំងបច្ចេកវិទ្យា និងភាសាបរទេស» ព្រមទាំងរដ្ឋគ្រប់គ្រងសាលារៀនសាធារណៈនិងឯកជន និងថ្នាក់រៀននៅគ្រប់កម្រិត។ទាក់ទិនចំណុចនេះ ក្រសួងអប់រំដែលជាសេនាធិការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល បានដាក់ចេញនូវគោលការណ៍ជាច្រើន រួមទាំងចងក្រងជាសៀវភៅជាច្រើនដើម្បីកំណត់ការអនុវត្ត អភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា។

ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតសម្រាប់មត្តេយ្យសិក្សា គឺការចាំបាច់ ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យកុមារទទួលបានពេញលេញនូវសុខុមាលភាពរាងកាយ និងផ្លូវចិត្ត

10

[11] សម្រួលសំណេរចេញពីសៀវភៅប្រវត្តិក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ឆ្នាំ១៩៩៨។

ស្មារតីសាមគ្គីភាព ភាពម្ចាស់ការ ការទទួលខុសត្រូវ សមត្ថភាពពិចារណា ការដោះស្រាយបញ្ហា បំណិនអន្តរបុគ្គល និងសង្គម ស្មារតីស្រឡាញ់បរិស្ថាន និងការចូលរួមរបស់កុមារ។[12]

កម្មវិធីសិក្សាមត្តេយ្យ មានលក្ខណៈផ្សេងៗគ្នាតាមសាលា ឬតាមបរិយាកាសសិក្សា។

តើកម្មវិធីសិក្សាថ្នាក់មត្តេយ្យ ត្រូវបង្កើតឡើងយ៉ាងដូចម្តេច?

សាលាមត្តេយ្យភាគច្រើនមានគោលដៅនិងទស្សនវិជ្ជាដែលគ្រូបង្រៀនម្នាក់ៗត្រូវតែប្រកាន់ខ្ជាប់។ ក្នុងករណីមួយចំនួនគ្រូបង្រៀនធ្វើតាមការណែនាំទូទៅទាំងនោះដោយមិនផ្លូវការ។ ក្នុងករណីជាច្រើនទោះជាយ៉ាងណាគ្រូបង្រៀនត្រូវតែបំពេញផែនការមេរៀននិងការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់សម្រាប់វាយតម្លៃការរីកចម្រើនរបស់សិស្ស។

សិក្ខាសាលាថ្នាក់មត្តេយ្យគិតអំពីរយៈពេលនៃថ្ងៃចូលរៀន។ សាលារៀនមត្តេយ្យជាច្រើនមានរយៈពេលតែពីរបីម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃខណៈពេលដែលកុមារដទៃទៀត (ជាពិសេសនៅក្នុងសាលារៀនសាធារណៈ) មានរយៈពេលយូរៗ មនុស្សខ្លះអាចរត់បានយូរជាងថ្ងៃធម្មតាដើម្បីគ្របដណ្តប់រាល់ម៉ោងធ្វើការរបស់មាតាឬបិតា។ ក្នុងកំឡុងពេលណាមួយដែលបានផ្តល់ឱ្យ, សាលាមត្តេយ្យទំនងជានឹងចូលរួមក្នុងៈ

- សកម្មភាពជាក់លាក់ដូចជាពេលវេលារង្វង់ម៉ោងបទចម្រៀងពេលវេលាប្រតិទិនពេលវេលាលេងល្បែងពេលវេលាពេលវេលារឿងសិប្បកម្មជាដើម។
- រយៈពេលអន្តរកាល ដែលមានរវាងសកម្មភាព (ការរៀនពីរបៀបដើរនៅក្នុងបន្ទាត់ជាមួយមិត្តភក្តិរៀនរបៀបសម្អាតប្រដាប់ប្រដាក្មេងលេងនិងសម្ភារៈជាដើម)
- សកម្មភាពពិសេសមិនចាំបាច់ត្រូវបង្រៀនដោយគ្រូថ្នាក់មត្តេយ្យបឋមទេប៉ុន្តែជាគ្រូបង្រៀនពិសេសដូចជាសិល្បៈតន្ត្រីតន្ត្រី និងបណ្តុះបណ្តាល
- កម្មវិធីសិក្សាថ្នាក់មត្តេយ្យអាចរួមបញ្ចូលកិច្ចការផ្ទះដែលផ្តល់ឱ្យកុមារដើម្បីពង្រឹង

ស្រង់ពីអត្ថបទ«ការអប់រំនិងការអភិវឌ្ឍនៅកម្ពុជា»របស់បណ្ឌិត កង ឌិម ការផ្សាយរបស់រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២០

[12] ស្រង់ពីសៀវភៅកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតសម្រាប់មត្តេយ្យសិក្សារដ្ឋរបស់ក្រសួងអប់រំ ឆ្នាំ២០១៨

នូវអ្វីដែលបានរៀននៅក្នុងថ្នាក់រៀនថ្នាក់មត្តេយ្យ

- ការធ្វើដំណើរតាមទីលានដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីលើកកម្ពស់មេរៀន - ឧទាហរណ៍ការធ្វើដំណើរទៅកាន់ការិយាល័យប្រៃសណីយ៍ដើម្បីរៀនអំពីសំបុត្រឬការធ្វើដំណើរទៅកាន់ហាងលក់គ្រឿងទេសដើម្បីស្វែងយល់អំពីការជ្រើសរើសអាហារដែលមានសុខភាពល្អ។
- វាគ្មិនពិសេសដែលត្រូវបានគេយកទៅផ្តល់ព័ត៌មានលំអិតបន្ថែមលើមេរៀនមួយ (ឧទាហរណ៍៖ មន្ត្រីប៉ូលីសនិយាយអំពីសុវត្ថិភាពឬពេទ្យធ្មេញ ដើម្បីនិយាយអំពីការថែរក្សាធ្មេញ)

ការលេងគឺមានច្រើនជាងកុមារដែលសប្បាយ។ លេងជាពិសេសនៅពេលដែលវាទាក់ទងនឹងការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកុមារដទៃទៀតបង្រៀនក្មេងៗអំពីរបៀប៖

- បង្កើតមិត្ត
- ផ្លាស់វេន
- រៀនពីរបៀបសហការ
- ព្យាយាមវិធីផ្សេងគ្នានៃការដោះស្រាយបញ្ហា
- ប្រើការស្រមើលស្រមៃរបស់ពួកគេ
- គិតច្នៃប្រឌិត

ប្រភេទផ្សេងៗគ្នានៃការលេងរួមទាំង រចនាសម្ព័ន្ធ និង មិនមានរចនាសម្ព័ន្ធ អនុញ្ញាតឱ្យកុមារអាចអនុវត្តជំនាញខុសៗគ្នាតាមរបៀបផ្សេងៗ (រូបទី១)។

រូបទី១៖ សកម្មភាពនៃការលេងរបស់កុមារមត្តេយ្យ

ក្នុងការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាថ្នាក់មត្តេយ្យបានធ្វើការកែសម្រួលសម្ភារៈ និងវិធីសាស្ត្រដើម្បីដាក់មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការអប់រំ លំនាំតាមការអប់រំលំដាប់ពិភពលោកជាមួយនឹងការអភិវឌ្ឍដែលគ្មានដែនកំណត់។ នៅដំណាក់កាលដំបូងនៃការអប់រំ សិស្សរៀនពី ប្រធានបទសំខាន់បី គឺ ការរាប់លេខ ការប្រៀបធៀបវត្ថុ និងការ

សរសេរលេខជាពាក្យ។ បន្ថែមនូវការសិក្សាភាសា គឺមានប្រធានបទទាក់ទងនឹងវិទ្យាសាស្ត្រ ពិភពលោក និង អប់រំកាយ។ សិស្សទទួលយកចំណេះដឹងនេះដោយសប្បាយរីករាយ តាមរយៈបទចម្រៀង ល្បែងកំសាន្ត និងសកម្មភាពដែលផ្ដល់នូវតម្វាភាព និងអនុវត្តសកម្មភាពដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយគោលដៅមេរៀន។ ដូច្នេះមិនត្រឹមតែសិស្សអាចចាប់យកចំណេះដឹងមូលដ្ឋាននោះទេ ពួកគេក៏បានភ្ជាប់ការសិក្សាជាមួយភាពសប្បាយរីករាយផងដែរ។

ចំពោះមត្តេយ្យសិក្សារដ្ឋ គឺកុមារដែលមានអាយុពី៣ឆ្នាំដល់ក្រោម៦ឆ្នាំ ហើយត្រូវបែងចែកជាកម្រិតថ្នាក់៖

- កុមារដែលមានអាយុ៣ឆ្នាំ៖ រៀនកម្រិតទាប
- កុមារដែលមានអាយុ៤ឆ្នាំ៖ រៀនកម្រិតមធ្យម
- កុមារដែលមានអាយុ៥ឆ្នាំ៖ រៀនកម្រិតខ្ពស់

រីឯមត្តេយ្យឯកជន គឺកម្រិតថ្នាក់អាស្រ័យលើគោលការណ៍ឬបែបបទសាលាផ្សេងៗគ្នា។

៤. សារសំខាន់នៃការសិក្សាថ្នាក់មត្តេយ្យ

មត្តេយ្យសិក្សា ត្រូវលើកទឹកចិត្តនិងផ្ដល់តម្លៃទៅលើភាពស្ទើចសរសើរនិងភាពរីករាយនៃសម្រស់ជីវិតតាមរយៈភាពកក់ក្ដៅនិងសោភណភាពថ្នាក់រៀន សម្ភារៈលេង សិល្បៈ (រូបទី២) និងបរិស្ថានធម្មជាតិទាំងក្នុងនិងក្រៅថ្នាក់។

រូបទី២៖ ការរៀនរាំរបស់សិស្សមត្តេយ្យជនជានក្រុងតាខ្មៅ

បរិស្ថានដែលពោរពេញទៅដោយភាពកក់ក្ដៅនិងការស្វាគមន៍ រួមជាមួយនឹងទម្លាប់ប្រចាំថ្ងៃនិងសប្ដាហ៍ដូចជា ការដុតនំ ការចម្អិនម្ហូប ការផាត់ពណ៌ ការងារហត្ថកម្ម ការលេងទឹក និងការរុករក ការលេងល្បែង ការលេងនៅខាងក្រៅថ្នាក់ និងការសម្អាតជាកត្តាជម្រុញការលូតលាស់របស់ក្មេងៗទាំងផ្នែករាងកាយ និងប្រាជ្ញាស្មារតី។ តាមរយៈការលេងសកម្មភាពជួបជុំ និងការនិទានរឿងជាពីរភាសា កិច្ចការដែលមានគោលបំណងច្បាស់លាស់ និងការសហការ ក្មេងៗរៀនពីភាពផ្សេងៗគ្នានៃភាសា គណិតវិទ្យា ជំនាញសង្គម និងការអនុវត្តជាក់ស្ដែង។

ជំនាញភាសា

- ស្ដាប់និងធ្វើតាមការណែនាំងាយៗ
- ស្ដាប់អ្នកដទៃនិងរង់ចាំវេនរបស់ខ្លួនក្នុងការនិយាយ
- រៀននិងអនុវត្តវាក្យសព្ទតាមរយៈសកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃ
- សម្គាល់សម្លេងព្យញ្ជនៈតាមរយៈការស្ដាប់និងការនិយាយ
- ធ្វើត្រាប់តាមការបញ្ចេញសម្លេងនៃពាក្យទូទៅនៃភាសាខ្មែរនិងអង់គ្លេស
- បង្កើតឈ្មោះពេញលេញ
- សូត្រកំណាព្យ ច្រៀងចម្រៀង និងចូលរួមក្នុងការធ្វើចលនា
- ប្រាប់ពីគំនិតនិងតម្រូវការ

ជំនាញគណិតវិទ្យា

- ស្គាល់និងយល់លេខនិងសារៈសំខាន់របស់វាក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ
- រាប់លេខដើម្បីចូលរួមសកម្មភាពអនុវត្តជាក់ស្ដែង
- បែងចែកវត្ថុទៅតាមក្រុម
- សម្គាល់លេខសរសេរ
- ដឹងពីលំនាំនិងជំហានក្នុងការធ្វើកិច្ចការងាយៗ

ជំនាញសង្គមនិងសតិអារម្មណ៍

- បង្ហាញការគោរព ចិត្តអាណិតអាសូរនិងការយកចិត្តទុកដាក់លើអ្នកដទៃ
- បង្ហាញភាពឯករាជ្យក្នុងទម្លាប់ប្រចាំថ្ងៃ
- សហការជាមួយអ្នកដទៃក្នុងការបំពេញការងារ
- យល់និងមានអាកប្បកិរិយាល្អ
- អនុវត្តការគ្រប់គ្រងខ្លួនឯង
- បង្ហាញការជឿជាក់លើខ្លួនឯងនិងមានសមត្ថភាពក្នុងការបំពេញកិច្ចការ
- បង្ហាញការអរគុណនិងការថែរក្សាបរិស្ថានថ្នាក់រៀន

បំណិនជីវិតនិងកាយសម្បទា

- ធ្វើតាមលំនាំនិងទម្លាប់ប្រចាំថ្ងៃរួមជាមួយនឹងការរៀបចំនិងការសម្អាត
- អនុវត្តការមានអនាម័យល្អ
- ជួយរៀបចំអាហារសម្រន់
- ជួយសម្អាតប្រចាំថ្ងៃ
- អភិវឌ្ឍការសហការរវាងភ្នែកនិងដៃតាមរយៈការងារហត្ថកម្មនិងសិប្បកម្មដែលមានភាពលម្អិត
- អភិវឌ្ឍការធ្វើការរួមគ្នានិងការរក្សាលំនឹងរាងកាយតាមរយៈការងារហត្ថកម្មនិងសិប្បកម្ម។

បើតាមគេហទំព័រខេអេកស៊ើចផ្សាយថ្ងៃទី២៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨បានបង្ហាញថាការចូលរៀននៅមត្តេយ្យសិក្សាមានសារៈប្រយោជន៍ចំពោះកុមារដូចជា៖

- ធ្វើឱ្យកុមារមានភាពក្លាហានឈ្លាសវៃ
- ចេះស្តាប់ដំបូន្មានលោកគ្រូ អ្នកគ្រូដែលនិយាយពីការអប់រំ
- រស់នៅមានសុជីវធម៌
- ចេះបន្សាំខ្លួនជាមួយមិត្តភក្តិនិងលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ
- ធ្វើឱ្យកុមារមិនងាយបោះបង់ចោលការសិក្សា[13](រូបទី៣)

រូបទី៣៖ កុមារមត្តេយ្យទទួលវិញ្ញាបនបត្របញ្ចាក់ការសិក្សាដោយស្នាមញញឹម

បន្ថែមពីនេះ យោងតាមប្រសាសន៍ **លោក រស់ សុវាចា** អ្នកនាំពាក្យក្រសួងអប់រំថ្ងៃឯកន្ទងមកថា ដំណើរការអប់រំកុមារតូចនៅតែផ្តោតសំខាន់លើការអភិវឌ្ឍផ្នែកទាំង៥ រួមមាន សុខភាពរាងកាយ ភាសា បញ្ញា ការគិតសង្គម អារម្មណ៍ ការអភិវឌ្ឍសីលធម៌និងវប្បធម៌ ដោយផ្អែកលើមុខវិជ្ជាចិត្តចលភាព វិទ្យាសាស្ត្រសិក្សាសង្គម បុរេគណិតវិទ្យា និង

[13] ស្រង់ពី៖https://www.khsearch.com

ភាសាខ្មែរ ដើម្បីសម្រេចបានលទ្ធផលសិក្សារបស់កុមារស្របតាមគោលបំណងនៃកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតសម្រាប់មត្តេយ្យសិក្សាឈានឆ្ពោះទៅសម្រេចបានចំណុចដៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំឆ្នាំ២០១៩-២០២៣។[14]

៥.ភាពខុសគ្នារវាងអ្នកអត់បានរៀន និងអ្នកបានរៀនមត្តេយ្យសិក្សា

ការសិក្សាអ្វីក៏ដោយ សុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់វា។ មាតាបិតាឬអ្នកអាណាព្យាបាលមួយចំនួន មើលរំលងការសិក្សានៅថ្នាក់មត្តេយ្យ ពីព្រោះពួកគាត់មិនបានបញ្ជូនកូនចៅទៅចូលរៀនមត្តេយ្យសិក្សាដោយឱ្យកូនចូលរៀនថ្នាក់ទី១តែម្តង។ទោះបី មត្តេយ្យសិក្សា មិនមែនជាភូមិសិក្សានិងប្រភេទសិក្សាដែលមានចែកក្នុងច្បាប់ស្តីពីការអប់រំក៏ដោយ ក៏មត្តេយ្យសិក្សានៅតែមានសារៈប្រយោជន៍ខ្លាំង ចំពោះប្អូនៗកុមារដែរ។

សិស្សដែលបានរៀនចប់ថ្នាក់មត្តេយ្យ គឺជាក្តីប្រាថ្នាចង់បានយកទៅបង្រៀនរបស់គ្រូដែលបង្រៀនថ្នាក់ទី១ ។[15]*ការអប់រំកុមារតូចត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទទួលស្គាល់ថាជាមធ្យោបាយចាំបាច់ក្នុងការបង្កើនការចូលរៀននៅថ្នាក់បឋមសិក្សា ហើយជាមធ្យោបាយក្នុងការកសាងមូលដ្ឋានអប់រំ ដែលនឹងជួយឱ្យលទ្ធផលសិក្សារបស់កុមារមានភាពប្រសើរឡើង ហើយកាត់បន្ថយការបោះបង់ការសិក្សា។*[16]

ដូចនេះ កុមារដែលមិនបានចូលរៀននៅមត្តេយ្យសិក្សានិងកុមារដែលបានសិក្សានៅថ្នាក់មត្តេយ្យ មានភាពខុសគ្នា ដោយកុមារមិនបានសិក្សាថ្នាក់មត្តេយ្យ បាត់បង់នូវភាពស៊ាំនឹងមជ្ឈដ្ឋានអប់រំដែលជាពិភពខាងក្រៅបន្ទាប់ពីផ្ទះសម្បែងរបស់ពួកគេ។ការយល់ដឹងនានាសម្រាប់មត្តេយ្យសិក្សា ក៏ពួកគេមិនបានទទួលដូចក្មេងដែលចូលរៀនមត្តេយ្យដែរ។

សន្និដ្ឋាន

ការធ្វើអ្វីក៏ដោយ ទាមទារឱ្យមានគ្រឹះរឹងមាំដែលជាមូលដ្ឋានត្រឹមត្រូវក្នុងការបង្កើតអ្វីៗផ្សេងទៀត។ការសង់ផ្ទះ ត្រូវគ្រឹះក្រោមរឹងមាំទើបផ្ទះនោះមានគុណភាពល្អនិងមាំទាំ។ ចំពោះការអប់រំ ក៏មិនខុសពីអ្វីដែលបានលើកឡើងមកនេះដែរ ពោលគឺមត្តេយ្យសិក្សាជាបឋមគ្រឹះនៃការអប់រំ។ បើកុមារតូចមិនបាន

[14] *ស្រង់ពីគេហទំព័រកាសែតកម្ពុជាថ្មី ចុះផ្សាយថ្ងៃទី៦ មករា ឆ្នាំ២០២២។*

[15] *ស្រង់ពី៖*https://www.worldbank.org

[16] *ស្រង់ពី៖*https://www.wvi.org

ទទួលការអប់រំថ្នាក់មត្តេយ្យ នោះពួកគេនឹងប្រឈមនឹងបញ្ហាច្រើនក្នុងការបន្តការសិក្សានៅកម្រិតបឋមសិក្សា ក៏ដូចជាភូមិសិក្សាផ្សេងទៀត។ តែបើពួកគេ បានសិក្សាមត្តេយ្យ កុមារតូចនឹងទទួលអត្ថប្រយោជន៍ស្របតាមកម្មវិធីអប់រំកុមារតូចដូចខាងក្រោម៖

1. កាត់បន្ថយយ៉ាងខ្លាំងគួរឲ្យកត់សម្គាល់នូវផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមាននៃស្ថានភាពបាត់បង់នីតិសម្បទា និងជួយបង្កាការវិវឌ្ឍទៅមុខនៃស្ថានភាពបាត់បង់នីតិសម្បទានៅថ្នាក់វិទ្យាល័យ
2. បង្កើតអត្ថប្រយោជន៍ជាបន្តបន្ទាប់នៅក្នុងផ្នែកលូតលាស់នានាដូចជា៖ ផ្នែករាងកាយ ផ្នែកពុទ្ធិ ផ្នែកពាក្យសម្តី និងភាសា ផ្នែកចិត្តសង្គម និងការជួយខ្លួនឯង
3. កាត់បន្ថយភាពតានតឹងក្នុងគ្រួសារ ការពឹងផ្អែកលើសង្គម និងការធ្វើស្ថាប័នភាវូបនីយកម្ម និងតម្រូវការសម្រាប់ការដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងថ្នាក់ពិសេស នៅពេលកុមារណាម្នាក់គ្រប់អាយុចូលរៀន។

គន្ថនិទ្ទេស

១. កង់ ឱម ការអប់រំនិងការអភិវឌ្ឍនៅកម្ពុជា ការផ្សាយរបស់រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ២០២០

២. ក្រសួងអប់រំ កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតសម្រាប់មត្តេយ្យសិក្សារដ្ឋ ២០១៨

៣. ក្រសួងអប់រំ ប្រវត្តិក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា១៩៩៨

៤. ក្រសួងអប់រំ គោលនយោបាយស្តីពីកិច្ចការពារកុមារនៅសាលារៀន ២០១៦

៥. ច្បាប់ស្តីពីការអប់រំ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

៦. ជួន ណាត វចនានុក្រមខ្មែរ ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ១៩៦៧

៧. ប៉ាន់ សំណាង តម្លៃនៃការអប់រំបរិយាបន្ន ការផ្សាយរបស់រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ២០២២

៨.រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣

ប្រភពគេហទំព័រ

- https://www.kampucheathmey.com

-https://www.wvi.org

-https://www.worldbank.org

-https://www.khsearch.com

-https://www.redleafpress.org

-https://hidenshell.ru

-https://www.collinsdictionary.com

-http://www.camlaw.com.kh